

Korszerűsítjük a Derecskei-főcsatornát

Több mint három milliárd forintos beruházás keretében, európai uniós és hazai forrásból megkezdődik a Derecskei-főcsatorna korszerűsítése a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság működési területén. A fejlesztés célja, hogy javuljon Derecske térségnek vízgazdálkodása: mind a terület káros vizeinek elvezetése, mind az öntözési lehetőségek bővítése terén. A projekt ünnepélyes nyitórendezvényét 2018. november 29-én tartottuk Derecskén, amelyen részt vett Nagy István agrárminiszter, Láng István az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója, Vitányi István országgyűlési képviselő, Pajna Zoltán a Hajdú-Bihar megyei közgyűlés elnöke, Bakó István Derecske polgármestere, valamint Szűcs Zoltán a kivitelező Aqua Generál Kft. ügyvezetője.

(Részletek a 3-6. oldalon)

Tartalomjegyzék

Korszerűsítjük a
Derecskei-főcsatornát 3-4

Felkészültünk
az ár- és belvizek
levezetésére 5-9

Árvízvédelmi művek
őszai szemléje 5

Belvízvédelmi
őszai szemle 9

Új elnök a TTVT
és az MHT Hajdú-Bihar megyei
Területi Szervezete élén is 10

Elismerések 10

Kiadja a
Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság
e-mail: titkarsag@tivizig.hu

Felelős kiadó: Bara Sándor
Szerkesztő: Szegi Attila
Grafikai előkészítés:
Bartha András

Kérem, óvja a természetet, ha
nem szükséges, ne nyomtassa
ki ezt a kiadványt!

Legyél Te is vízügyes! – Nyílt nap a víztudományi karon

Csaknem 300 érdeklődő részvételével rendezett nyílt napot a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Víztudományi Kara december 5-én, Baján. A rendezvényen megjelent mind a 12 vízügyi igazgatóság, valamint az Országos Vízügyi Főigazgatóság. Miközben az oktatási intézmény munkatársai a kar képzéseit mutatták be a vízügyi szakközépiskolákból és a környékbeli gimnáziumokból érkező diákok számára, addig a vízügyi dolgozók – így a TIVIZIG munkatársai is – betekintést engedtek a fiatalok számára a mérnöki és vízügyi életpálya érdekességeibe.

„A karon három alapszak hat specializációján folytathatnak tanulmányokat a hallgatók, akikre a diploma megszerzését követően biztos elhelyezkedés vár a munkaerőpiacon. A kar képzéseit elvégző hallgatók jelentős része már tanulmányai alatt megtalálja leendő munkahelyét, hiszen a vízügyi szolgálat mellett a víziközmű-, valamint tervező-kivitelező cégek is számítanak a képzett szakemberekre. A Nemzeti Közszolgálati Egyetemen megszerzett diploma értékálló, garancia a sikerhez” – mondta Dr. Bíró Tibor dékán.

Campus túra keretében a résztvevők megismerkedhettek a kari könyvtár szolgáltatásaival, a Beszédes József Kollégiummal, valamint az oktatási laboroknak is helyt adó Víztechnológiai Oktatóbázissal. Bízunk benne, hogy a diákok közül sokan választják majd a víztudományi kar szakképzéseit és idővel többen vízügyesek lesznek.

Korszerűsítjük a Derecskei-főcsatornát

Derecske térségének vízgazdálkodásában kiemelt szerepe van a Derecskei-főcsatornának, melynek vízbiztosítása a Kösely-Hajdúszováti átmetszéssel keresztül a Keleti-főcsatornából történik.

Az elmúlt 30 évben a Derecskei-főcsatorna és a Derecskei – Kisdülő vízelvezető útvonalon a csatorna erősen feliszapolódott, a meglévő műtárgyak felújításra szorulnak. A projekt előkészítés előzményeként 2009 januárjában előzetes tanulmány készült Derecske térségének vízgazdálkodási fejlesztési lehetőségéről. Ennek kapcsán széles körű társadalmi vitára bocsájtották a tervezetet. A környező területek gazdái Derecske város önkormányzatával egybehangzóan állást foglaltak a fejlesztési koncepció megvalósítása mellett.

A projekt célja, hogy javuljon a terület káros vizeinek elvezetése, ezt szolgálják az épülő létesítmények és a csatorna rekonstrukciós tevékenységek is. A rendszer ugyanakkor kettős működésűvé válik a fejlesztést követően: aszályos időben vízpótlási lehetőség is biztosítható a területen. A tervezett fejlesztések eredményeképp növekedni fog a visszatartható víz mennyisége, javul a terület vízzel való ellátottsága, ezáltal jobban kivédhető lesz a klímaváltozás szélsőséges hatása, a vizek többletéből vagy hiányából adódó kedvezőtlen hatás. A beruházás megvalósulásával a térség kiszámítható, biztonságos intenzív növénytermesztése lehetővé válik, ezáltal nagymértékben nő a mezőgazdaságból élők versenyképessége az agrárszektorban.

A projekt eredményeként a vízgazdálkodási fejlesztéssel érintett területek nagysága 4800 hektár kiterjedésű lesz.

A fejlesztés megvalósítására a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság az Országos Vízügyi Főigazgatóság konzorciumi partnereként sikeresen pályázott. A "Derecskei-főcsatorna korszerűsítése" című KEHOP-1.3.0-15-2015-00006 azonosítószámú projekt keretében elnyert európai uniós és magyar állami támogatás összege 3 milliárd 6 millió forint.

Jelen projekt a Derecskei-főcsatorna teljes felújítását és a két felső, - a kitorcoláshoz legközelebb eső - belvízcsatornaként funkcionáló oldalágának, a Kösely II. mellékágnak valamint a Hozmánvölgyi 3. sz. csatornának a felújítását, illetve kettős-működésűvé tételét tartalmazza. A projekt része továbbá az Ürmöséri I. csatorna, a Derecske-Kisdülői csatorna és a Derecske-Kisdülői I. csatorna fejlesztése. A munkálatok magukba foglalják a csatorna medrek és meglévő műtárgyak szükség szerinti átépítését, új műtárgyak építését. Emellett megtörténik a Derecskei-főcsatorna szivattyútelepének kapacitás bővítése.

Összefoglaló a főbb munkálatokról:

- Csatorna burkolása (előregyártott mederelemmel): 5 244 m
- Csatorna kotrás: 22 715 m
- Új csatorna építése: 800 m
- Vízkormányzó műtárgy építés, bontás (átereszek, vízkormányzó műtárgyak)
 - Új: 13 db
 - Felújítás (burkolat): 6 db
 - Átépítendő (szelvényméret, küszöb változás): 23 db
 - Elbontandó: 2 db
- Szivattyútelep bővítése (0,3 m³/s-ról 2 m³/s-ra való bővítés): 1 db
- Gereb (uszadék eltávolító szerkezet) építése: 2 db

A kivitelezési munkálatok a tervezést követően várhatóan 2019 tavaszán kezdődnek meg. A kivitelező az Aqua Generál Kft. A beruházás befejezésének tervezett ideje: 2021. május 31.

Lakossági fórum a projekt kezdete előtt

A "Derecskei-főcsatorna korszerűsítése" című KEHOP-1.3.0-15-2015-00006 azonosítószámú projekt keretében lakossági fórumot tartottunk 2018. november 20-án Debrecenben, a TIVIZIG Központjában és Derecskén a városi művelődési központban.

A megjelent gazdálkodók örömmel fogadták a csaknem 10 éve várt beruházás elindítását. Egyúttal reményüket fejezték ki, hogy a projekt kivitelezése közben is tudnak majd a területen öntözési feladatokat végezni. Igazgatóságunk munkatársai a helyszínen is megerősítették: a munkák ütemezését úgy kérjük, hogy az öntözési szezonban folyamatosan biztosítani tudjuk a vízszolgáltatást a térségben.

A Derecskei-főcsatorna több mint 3 milliárd forintos költségvetésből megvalósuló korszerűsítése korszakváltást hoz a magyar agráriumba, tudatosítja a gazdálkodókban, hogy nincs eredményes mezőgazdaság vízgazdálkodás nélkül - jelentette ki az agrárminiszter Derecskén, a csatornakorszerűsítés projekt-nyitó rendezvényén. Nagy István hangsúlyozta: a víz érték, amellyel felelősséggel kell gazdálkodni. A káros vizek elvezetése, a vízpótlás és az öntözés megoldása az egész térségre kihatással lesz - fűzte hozzá. A megújult és meghosszabbított csatorna segítségével kivédhetőbbek lesznek a szélső-

séges meteorológiai hatások, ami növeli a versenyképességet az agrárszektorban. "Erre nagy szükség is van, hiszen a magyar gazdák egy hektáron megtermelt jövedelme 40 százaléka a külföldiekének" - mondta.

A miniszter emlékeztetett arra is: 2017-ben 51 ezer hektár aszályos terület volt, a mezőgazdasági kárenyhítésre felhasznált források közel felét az aszálykára fizetett támogatás tette ki. A most induló beruházás megerősíti a gazdákat abban, hogy érdemes mezőgazdasággal foglalkozni, és általa bizonyára nő a fiatalokban az otthonmaradás szándéka - fejezte ki reményét Nagy István. (MTI)

Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója arra hívta fel a figyelmet, hogy a klímaváltozás következtében több aszályos és árvizes időszak várható. Ezek megfelelő kezelését segíti a projekt, amely révén a Derecskét körülvevő 9000 hektárnyi terület közel felét, az eddigi 2400 hektárnyi terület dupláját lehet majd öntözni. (MTI)

Bakó István Derecske polgármestere kiemelte, 4 évvel ezelőtti polgármesteri programjában első helyen szerepelt az öntözési program megvalósítása, ami mára elérhető közelségbe került. (MTI)

Pajna Zoltán, a Hajdú-Bihar megyei közgyűlés elnöke jelezte, a megye területének 70 százaléka mezőgazdasági terület, amelynek 54 százaléka szántó, a többi erdő, rét, legelő. Szerinte az egyenlőtlen csapadékeloszlás is megköveteli a csatornarendszerek korszerűsítését. (MTI)

Szűcs Zoltán, az Aqua Generál Kft. ügyvezetője a kivitelező cég nevében ismertette a projektet. A munkálatok magukban foglalják a csatornamedrek és a meglévő műtárgyak szükséges átépítését, és újak építését. A csatorna kotrását 22 kilométeren végzik el, 800 méterrel hosszabbítják meg a rendszert. A beruházás 2021 tavaszára készül el - mondta a szakember. (MTI)

A rendezvényt Bara Sándor igazgató pohárköszöntője zárta, aki reményét fejezte ki, hogy 2021 tavaszán egy sikeresen megvalósított fejlesztés zárásakor köszönhet ismét minden jelenlévőt.

Felkészültünk az ár- és belvizek levezetésére

Őszi felülvizsgálatok a TIVIZIG működési területén

Igazgatóságunk szakemberei felülvizsgálták az ár- és belvízvédelmi műveket, a védelmi anyagokat és eszközöket. A 2018. szeptember 3-tól november 8-ig terjedő időszakban hét szakbizottság azt vizsgálta meg, hogy a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság működési területén található védműveket a szakaszmérnökségek megfelelően felkészítették-e egy esetleges védelmi helyzetre. A felülvizsgálatok nem tártak fel az árvízbiztonságot közvetlenül veszélyeztető problémát, hiányosságot.

ÁRVÍZVÉDELMI MŰVEK ŐSZI SZEMLÉJE

Védvonalat keresztező műtárgyak

A 348 km-nyi elsőrendű árvízvédelmi vonalainkat keresztező 89 db műtárgy szemléje szeptember 3. és szeptember 7. között zajlott. A felülvizsgálat minden műtárgy esetében szemrevételezéssel és mozgatópróbával történt, melyről a helyszínen a jelenlévők aláírásával ellátott jegyzőkönyv és fotódokumentáció készült. A Berettyó mentén lévő műtárgyak egy része a „Berettyó védtöltések fejlesztése a Kis sárréti és a Berettyóújfalui ártéri öblözetekben” című pályázat keretében felújításra/átépítésre került. Ezen műtárgyak jelentősebb árvízi terhelést azóta sem kaptak, árhullám levonulás esetén különös figyelemmel kell lenni rájuk. Az átépített műtárgyak betétgerendái a szertárakban elhelyezésre kerültek, mennyiségük és állapotuk megfelelő.

A fővédvonalai műtárgyak szerkezeti szempontból közvetlen árvízi kockázatot nem jelentenek, a vízzáróságuk megfelelő, a kettős elzárás lehetősége mindenhol adott. A felületkezelés a rendelkezésre álló forrásoknak megfelelően megtörtént. Több műtárgy esetében tapasztaltuk, hogy az acél nyomócsövekben korrózió jelentkezett, műszeres vizsgálatuk szükséges a további beavatkozások megtervezéséhez.

Kutas zsilip

Elsőrendű árvízvédelmi töltések

Elsőrendű védvonalaink kiépítettsége jelenlegi felméréseink szerint a 2014-ben elfogadott mértékadó árvízszintek értelmében 10 százalék körüli értékre csökkent. A „Védképesség helyreállítása az I. rendű árvízvédelmi fővédvonalakon” című KEHOP-1.4.0-15-2017-00020 számú projekt keretében 4280 fm résfal és összesen 700 fm szádfal került kialakításra a Sebes-Körös jobb parti Szeghalom – Körösszakál árvízvédelmi szakaszunk erre kijelölt helyszínein. Az elvégzett munkák szükségességét jól mutatja, hogy a szádfal építés során bejuttatott zagy több helyen is megjelent a töltésláb közelében mindkét oldalon, valamint helyenként jelentős mennyiségű szerves anyagot forgatott ki a kaparólánc.

A beavatkozásoknak köszönhetően jelentős javulást várunk a töltés és az altalaj vízzárósága tekintetében.

Az elsőrendű védvonalak geodéziai felmérését az idei évben befejeztük, így egységes adatállomány alapján tudtuk előállítani az ÁKIR rendszer karbantartásához szükséges vonal-láncokat a teljes működési területre.

A gyeptakaró évi kétszeri kaszálására mindenhol sor került, állapota mindenhol megfelelő. A védvonalak az idei évben sem kaptak jelentősebb árvízi terhelést, valamint a csapadékhiány sem volt jó hatással a földművek állapotára.

A projektek fejlesztéssel érintett szakaszain, pontjain a jövőben jelentkező árvizek idején különös elővigyázatossággal és odafigyeléssel kell eljárni. Közvetlen árvízveszélyt jelentő hiányosságot a szemlék folyamán nem tártunk fel.

Hortobágy-Berettyó bal part - Apavára

Másodrendű árvízvédelmi töltések

Igazgatóságunk területén mintegy 240 km kiépített lokalizációs vonal és kb. 200 km tervezett nyomvonal található. A másodrendű árvízvédelmi művek állapota a szemlék tapasztalatai alapján meglehetősen heterogén. Számottevő kiépítési hiányok vannak, kaszálásuk, gaztalanításuk csak részben, vagy egyáltalán nem történt meg. Jelentős részük nem tartozik a tartósan állami kezelésben maradó művek közé. Az esetleges karbantartásokat leginkább csak azok a saját hosszútávú érdekeiket is szem előtt tartó gazdák végzik, akik a töltéseket a földjeik megközelítésére használják és ők is csak akkor, amikor a védművek koronája már járhatatlanná vált, vagy külön fel lettek szólítva a munka elvégzésére. Geodéziai felmérésük a rendelkezésre álló személyi állomány bevonásával az idei évben is folytatódott (Kutas depónia, Körösszegapáti lokalizációs vonal).

Körösszegapáti lokalizációs töltés

Folyószabályozás

A kezelésünkbe tartozó vízfolyásokon az elmúlt időszakban nem jelentkeztek nagyobb árhullámok, a medrekben nem történtek jelentős változások. A Berettyón továbbra is van néhány kisebb mederelfajulás, melyek a lefolyási viszonyokat érdemben nem befolyásolják, a töltések állékonyságát nem veszélyeztetik. Helyreállításukra pályázatot nyújtottunk be az Interreg V-A Románia – Magyarország konstrukció keretében, mely tartaléklistára került. A hullámtéren az előző KEOP projekt ciklus fejlesztései keretében anyagnyerőhelyek kerültek kialakításra, rekultivációjuk befejeződött, a mederbeli lefolyásra különösebb hatással várhatóan nem lesznek, nagyobb árvíz a Berettyón a kialakításuk óta nem volt így továbbra sincs ezzel kapcsolatos tapasztalat.

Az idei kisvízes viszonyok mellett a Berettyón jól megfigyelhetőek voltak a kialakuló zátonyok, szigetek, különös tekintettel az alacsony esésű és a Körösladányi duzzasztással is terhelt torkolati szakaszon. A határon túli vízgyűjtőn több tározó is létesült a Berettyón és mellékvizein, így jelentősen lecsökkent az árvizek száma és azok hozama. Az idei évben nem volt olyan áradás, mely a lerakódott hordalékot és uszadékot kimozdította volna. A Hortobágy-Berettyón az idei évben március 23. és április 19. között árvízvédelmi készültség volt érvényben. A legmagasabb fokozat II. fok volt, az árhullám sehol sem okozott problémát. A készültség megszüntetését követően elvégeztettük az Ágotai vészlezáromű mozgásvizsgálatát és a mérőpont-hálózat kiépítését. A közelmúlt árvízvédelmi készültségeinek elrendelése során felmerült, hogy a Borzi vízmérce nem feltétlenül reprezentálja jól a kapcsolódó védelmi szakaszokon szükséges védekezést. A Borzi mértékadó vízmérce a felső csatornázott és az alsó természetes szakasz határán helyezkedik el. A két szakasz morfológiailag nagy mértékben eltér egymástól, ráadásul közvetlenül a vízmérce fölötti szakaszon több nagy kapacitású szivattyútelep is üzemel, melyek a vízállásra jelentős hatást gyakorolnak. Ezen okokból a Közép-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság kezdeményezésére elkezdtük a vízmérce felülvizsgálatát.

Sebes-Körös a határszelvényben

Sürgős beavatkozást igénylő problémák nem jelentkeznek a hullámterein. A töltések állékonyságát veszélyeztető kanyarulatok, a lefolyást lényegesen befolyásoló objektumok a nagyvízi medrekben nincsenek. Rakamaz és Tiszacsege területén több üdülőingatlan esetében tapasztalható az engedélyezettől eltérő kialakítás (sávalap, kerítés, az oszlopközők befalazása), melynek felderítésére törekedni kell. A Tiszán a hullámtéri vezérárkok iszaptalanítása, a vezérárkok mentén lévő növényzet irtása szükséges ahhoz, hogy funkciójukat teljes értékűen ellássák.

Gátörtelepek, védelmi központok

A védelmi célú magasépítményeink a 2015-ben lezárult KEOP projektidőszak kivitelezéseinek köszönhetően jellemzően jó állapotban vannak, azonban még ezen – felújított és átépített - épületek esetében is további fejlesztések és korszerűsítések szükségesek. Őrtelepeink vízellátó rendszereinek fejlesztésére és a meglévők karbantartására az idei évben is jelentős összegeket fordítottunk. Az egészséges és normális életkörülmények biztosítása, valamint a biztonságos raktározás érdekében további forrásokat kell találni az őrtelepek teljeskörű felújítására. A Komádi védelmi központ szertárának tetőszerkezetének és a melléképületeknek a felújítása az idei évben megkezdődött. A védelmi központ vízellátását biztosító mélyfúrású kúton egy vízkezelő egység beszerelése indokolt.

A Komádi védelmi Központ és az Újirázi gátórház hőtechnikai előírásoknak megfelelő külső szigetelése folyamatban van, a Tordai gátórház melléképületeinek felújítása még az idén befejeződik. A gátörtelep vízellátását biztosító mélyfúrású kúton szintén vízkezelő egység beszerelése indokolt. Az őrszemélyzet életfeltételeinek javítását folyamatosan szem előtt kell tartani, a kollégák megtartása és új munkatársak felvétele szempontjából ez fontos feladatunk.

Csőkmői gátörtelep

Védelmi anyagok, felszerelések

A védelmi anyagokat, eszközöket és telephelyeket vizsgáló szakbizottság tagjai a 2018. szeptember 19. – 28. között tartandó bejárás során megtekintették a védelmi szakaszokon lévő gátörtelepeket, raktárakat, a tárolt eszközöket, és a rendelkezésre álló készleteket. A bizottság megállapítása szerint a telephelyek, raktárak egyéb helyiségek rendezettek, ápoltak. A raktárakban a készleteket padlón, polcokon, állványokon, kazlakban rendezve, szakszerűen tárolják. A készletben tárolt védelmi anyagok és felszerelések jegyzékei napra készek. A védelmi szakaszokon az eredményes árvízvédekezés megkezdéséhez szükséges védelmi anyagok, felszerelések rendelkezésre állnak, minőségük, állapotuk többnyire megfelelő (árvízvédelmi zsák, árvízvédelmi karó, faanyagok, fáklya, szűrőszövet, fólia, homok, stb.). A PP zsákok állapota megfelelő, a zsákokat bontatlan bálákban, fedett helyen, napfénytől védve tárolják. A kéziszerszámok, földmunka- és kertészeti szerszámok régiiek, de gondozottak, használható állapotúak. Az országos készlet részét képező 20 000 db PP zsák és 20 000 db stearin fáklya rendelkezésre áll, használható állapotban vannak.

Informatika

Az informatikai eszközök a jelenlegi és várható feladatok elvégzésére alkalmasak. A jelenlegi technikai adottságok mellett az elektronikus levelezés feltételei megvannak. A védelmi központokban a 2011-től kötelezően használandó Lotus Notes védekezési modulok adatátviteli feltételei korlátozottak, védelmi helyzetben alternatív megoldások rendelkezésre állnak az információáramlás biztosítása és a jelentési kötelezettség teljesítése céljából.

Vízrajz

Az ár- és belvízvédekezést közvetlenül támogató vízrajzi létesítmények és eszközök állapotára, működőképességének megítélésére irányuló 2018. évi felülvizsgálatra szeptember 06 – október 03. között került sor. A felülvizsgálatokon a Vízrajzi Szakbizottság vezetőjén kívül részt vettek az illetékes szakaszmérnökségek szakirányú vezetői és felügyelői, a vízrajzi hálózati üzemeltetési tevékenységet végző Vízrajzi és Adattári osztály dolgozói. A TIVIZIG a törzshálózati vízrajzi tevékenységre 2015. június 12-től megszerezte az ISO 9001-2008 minőségirányítási tanúsítványt, mely a 2018. május 10-11-én tartott ismétlődő auditon megerősítésre került. Az ADCP vízhozam mérő eszközökhöz 2 db terepi laptopot szerztünk be. Az észlelői létszám a tavalyi évhez képest nem változott. A vízmércéknél a hagyományos vízmérce észlelője ellátja

ugyanazon állomáson a mérési és jelentési feladatokat is. A regisztráló berendezéssel ellátott talajvízszint észlelő kutak számának növekedése miatt a tiszteletdíjas észlelők száma az elmúlt években lassan, de folyamatosan csökkent. 2018-ban újabb 2 db állomással bővült aszálymonitoring hálózatunk (Egyek, Nyírmártonfalva), így már összesen 6 db állomással rendelkezünk. Az elmúlt évi szemlén feltárt hiányosságokat jellemzően megszüntettük. A vízrajzi állomásokba beépített vízszintregisztrálók, a vízhozammérő és kútvízállás érzékelő eszközök kalibráltságáról folyamatosan gondoskodunk. A mértékadó vízmércék állapota jó, környezetük rendezett, a regisztráló vízmércék működőképeseek. Az észlelői és adatgyűjtési munkánál nem merült fel kifogás. A törzsállomási vízmércéknél ütemterv alapján magassági ellenőrző geodéziai bemérésekre 2018-ban is sor került. Az árvízi üzemi vízmércék geodéziai bemérésére ilyen terv nem létezik. A távjelzős és regisztráló állomások megbízhatóságát sikerült emelni, az adatvesztések mértéke tovább csökkent. Felszínközeli vízrajzi állomásainknál több helyen is problémát okoz, hogy az észlelőkút magáningatlanon, családi ház udvarán található. A vízrajzi mérőeszközök üzemképességét egész évben sikerült fenntartanunk, a meghibásodott eszközöket rövid időn belül minden esetben sikerült kijavítani. A javításokat követően minden esetben kalibráció is történt.

Tiszadobi vízmérce

Műszaki Biztonsági Szolgálat

A Műszaki Biztonsági Szolgálat, mint az igazgatóság Védelmi Osztágának a felülvizsgálata 2018. október 26-án volt. Az elmúlt évhez képest a Műszaki Biztonsági Szolgálat létszáma nem változott, a jelenlegi létszám 37 fő. Az esetleges védelmi helyzetben ebből 32 fő vehető figyelembe a kivonuló létszámnál, a napi feladatok ellátása miatt. A verőgépes részleg 12 főből áll, mely egy esetleges védelmi helyzetben önállóan már nem képes 2 váltás verőcsoportot biztosítani.

A részlegek között biztosított az átjárás, a személyi állomány képzettsége és szakismerete széleskörű. A közelmúltban felvett új dolgozók az elmúlt években már megismert és megszokott jó színvonalú feladatellátást folytatni tudják, betanításuk folyamatos. Védekezésben szerzett tapasztalata minden részlegnek megfelelő szinten van. A gépellenzési jegyzőkönyvekben feltárt hiányosságok és hibák elhárítása és javítása folyamatban van. 2018-ban is sikerült nagyobb nagyságrendű és presztízsű vállalozási munkákat vállalni, melyek tovább bővítették a piaci lehetőségeket és referencia munkákat a szádlemezes dúcolás terén. Ebben az évben bent maradó, vissza nem nyerhető szádlemez verési munkák száma nem volt jelentős, de a visszanyert lemezekben nagyobb mértékű elhasználódás jelentkezett. Szádlemez készleteinket jelentősen növelték az ÁBK SZ Kht-tól átvett Larssen típusú lemezek, amelyek egy komolyabb volumenű vállalkozás, illetve az esetleges védekezési feladatokkal kapcsolatos verőgépes munkák területén jelentős tartalékokat biztosítanak. Régebbi típusú pneumatikus verő- és húzógépeink szinte teljesen elhasználódtak, javításuk jelenleg is folyamatban van. Vízhőesség védelmi területen jó az eszközellátottságunk. Rendelkezésünkre áll 1 db Kamora 20 olajleszedő, 1 db Deltafej meghajtó egységekkel, 1 db műanyag csónaktest a hozzá tartozó Yamaha meghajtomotorjával, csónakszállító-jával, felfújható merülő fal, tároló tartályok, 1 db Land-Rover gépkocsi, nagy teherbírású eszköz szállító utánfutóval. Az eszközök állapotfelmérése és működőképességük ellenőrzése a szeptemberben megtartott védekezési gyakorlat keretében megtörtént. Védekezésen kívüli időben a szabadkapacitás kitöltésére a MBSZ jelentős vállalozási tevékenységet folytat. Az idei évben belvízvédekezési feladatok mellett a Ráckevei-Soroksári Dunaág vízpótlása érdekében szivattyúk telepítését és üzemeltetését végeztük a Kvassay szilipnél.

Zsuga Antal
osztályvezető

BELVÍZVÉDELMI ŐSZI SZEMLE

A belvízvédelmi szakaszok felülvizsgálata szeptember 7-től október 5-ig megtörtént.

Belvízvédelmi létesítmények főbb adatai Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság működési területén:

- Csatornák hossza: 1318 km főmű, 2523 km átvett, összesen: 3841 km
- Belvízvédelmi szakaszok száma: 12 db
- Csatorna örtelepek száma: 16 db
- Műtárgyak: 161 db főmű, 395 db átvett, összesen 556 db

Főcsatornák, csatornák

A belvízcsatornák burkolt szakaszainak iszaptalanítása a közhasznú munkavégzés keretében és az őri állomány segítségével többnyire elvégeztük.

A TIVIZIG kezelésében levő csatornák mederburkolatai általában vízelvezetésre alkalmasak. Egyre több helyen szükséges azonban a burkolat mögötti kiüregelődések, és a korrodálódott tönkrement, ill. hiányzó elemek pótlása helyreállítása. A műtárgyak elő- és utóburkolatának megrongálódása sok helyen tapasztalható. A TIVIZIG kezelésében lévő műtárgyaknál a helyreállításokat, a rendelkezésre álló pénzügyi keret függvényében elvégeztük.

A kizárólagos állami csatornák átlagos vízszállító képessége a TIVIZIG területén 68 százalékos. Az átvett csatornák becsült vízszállító képessége nagyon változó: 10 és 90 százalék között mozog.

2018-ban a felülvizsgálat időpontjáig 13,1 km csatornakotrásra, iszaptalanítására került sor, mely az év végéig még várhatóan további 25,9 km-rel növekedni fog. 2018-ban a kaszálás mértéke 37 százalékos volt. A csatornák gaztalanítása többnyire kézi erővel történt a közmunkaprogram keretében.

A megvalósulási stádiumban lévő „KEHOP - Belvízcsatornák fejlesztése és rekonstrukciója II.” tárgyú projektben szereplő csatornák esetében ezen a téren javulás várható jellemzően a 2019-es évben. A hatékonyabb munkavégzés és az eredményes belvízvédekezés érdekében, illetve a nagyobb bányázottságú csatornaszakaszok gaztalanítására, kotrására indokolt új fenntartógépek beszerzése (úszókasza, HIDROT, kosaras kasza stb.).

Szivattyútelepek

Jelenleg az igazgatóság kezelésében, illetve üzemeltetésében 56 db szivattyútelep van. Az elkövetkező időben a „Belvízvédelmi szivattyútelepek fejlesztése és rekonstrukciója” című projekt keretében 15 helyszínen, 90 millió forint értékben gépész, villamos és építész rekonstrukciós munkák elvégzése várható. Emellett azonban továbbra is szükség van évenkénti fenntartási keretre, mert az előre nem látható meghibásodások kijavítását a pályázatokba nem lehet beépíteni, azok hosszú átfutási ideje miatt (2-5 év). A 2018. évi belvízvédekezések során a szivattyútelepek megbízhatóan működtek, az előző védekezésekhez képest kevesebb meghibásodással.

Belvízi tározókkal kapcsolatos megállapítások

A felülvizsgálat tapasztalatai alapján a TIVIZIG kezelésében levő tározók és műtárgyaik üzemképesek, belvíz befogadására alkalmasak. A tározók éves karbantartási munkáit elvégeztük.

Mezőgazdasági vízhasznosítási művek

A TIVIZIG kezelésében lévő öntözőcsatornák és kettősműködésű csatornák kihasználtsága - a Körös-völgyi vízleadás mellett - folyamatos volt. Az idei évben a felmerülő vízigényeket maradéktalanul ki tudtuk elégíteni. Általánosságban elmondható, hogy az igazgatóság vagyonkezelésében lévő vízhasznosítási létesítmények megfelelő állapotának fenntartása kapcsán jelentős előrelépést jelentettek az ebben az évben megvalósult rekonstrukciós munkák. 2018-ban folytatódott a Komplex Tisza-tó Projekt II. ütem keretén belül a Keleti-főcsatorna műtárgyainak felújítása az alábbi projekt-elemekkel:

- A Keleti-főcsatorna torkolati szakaszának a kotrása
- Hordalék és uszadékterelő építése a Keleti-főcsatorna tiszai torkolatánál
- A Tiszavasvári beeresztőzilip rekonstrukciója
- Balmazújvárosi bukó gépészeti felújítása
- Új duzzasztó műtárgy építése Hajdúszoboszlónál
- Új vízleadó zilip építése Bakonszegnél
- K-VII-Kösely vízleadó útvonal rekonstrukciója.

A „Nagyműtárgyak fejlesztése és rekonstrukciója” című projekt keretében pedig megkezdődött a Nyugati-főcsatorna beeresztő műtárgyának felújítása. Ez a két beruházás együtt az egész Tisza-Körös-völgyi Együttműködő Vizgazdálkodási Rendszerre jelentős és kedvező hatással lesz.

*Viktor István, Egeresi Brigitta,
Hallay Orsolya, Tuskán József*

Új elnök a TTVT és az MHT Hajdú-Bihar megye Területi Szervezete élén is

2018. november 9-én ülésezett a Tiszántúli Területi Vízgazdálkodási Tanács. Az ülés keretében Dr. Karvaly Elemér elnök több mint 20 éves elnöki tevékenysége után leköszönt, de mérnökkamarai delegáltként továbbra is a tanács aktív tagja marad. Megköszönve a leköszönő elnök munkáját a TIVIZIG igazgatója, Bara Sándor felkérte az elnöki pozíció betöltésére Ditrői Jánost, a Debreceni Vízmű Zrt. főmérnökét, aki a felkérést elfogadta.

Új elnököt választott a Magyar Hidrológiai Társaság Hajdú-Bihar megyei Területi Szervezete 2018. október 31-én. A mandátuma lejártával leköszönő Orbán Ernő (TIVIZIG műszaki igazgatóhelyettes) helyett Lossos Lászlót (TIVIZIG Vízvédelmi- és Vízugyjtó-gazdálkodási Osztály vezető) választotta meg a következő négy évre a tagság. Elnökségi tagnak igazgatóságunk részéről Nádasi György szakágazati vezető kapott bizalmat.

A hidrológiai társaság elismerése munkatársunknak

Dr. Tömöriné Uzonyi Sarolta a szakirányú továbbképzés kategóriában 3. helyezést ért el a 2018. évi Lászlóffy Woldemár diplomamunka pályázaton.

A Magyar Hidrológiai Társaság 1988-ban alapította a Lászlóffy Woldemár diplomatervezési pályázatot. Az MHT célja, hogy ösztönözze a felsőoktatásban tanuló hallgatókat arra, hogy a vízzel és a vízi környezet védelmével kapcsolatos diplomamunkájukat, szakdolgozatukat magas színvonalon, tudományosan kellően megalapozva és a társadalom számára hasznosításra alkalmas módon készítsék el.

Dr. Tömöriné Uzonyi Sarolta a Polgári Szakmérnökségen dolgozik vízrendezési ügyintézőként.

Díjazott szakdolgozatának címe: A Hortobágy-főcsatorna felső vízgyjtó belvíz-problémájának feltárása és megoldási javaslat kidolgozása. Konzulensek: Dr. Szlávik Lajos, Kóthay László, Orbán Ernő.

A Magyar Hidrológiai Társaság a következő indoklással díjazta Dr. Tömöriné Uzonyi Sarolta diplomamunkáját:

„A Pályázó gondolkodása problémamegoldó központú. A korlátozások miatti belvízbeemelésre és a védett Fehérsziki-tározó kiváltására is javaslatot tett. Ezen túlmenően a mértékadót meghaladó helyzetek végleges kezelésére és a fejlesztések megvalósításáig alkalmazható átmeneti beavatkozásokra is szakmailag megalapozott megoldásokat vázolt fel.”

Gratulálunk az elismeréshez!

Elismerések

Nemzeti ünnepünk, október 23-a alkalmából a Belügyminiszter úr kiemelkedő szakmai tevékenysége elismeréséül Orbán Ernő úrnak, a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság műszaki igazgatóhelyettesének a Köz Szolgálatáért Érdemjel arany fokozatát adományozta. Az elismerést 2018. november 8-án az őszi szemle kiértékelési ünnepségén adta át Bara Sándor igazgató.

Hagyományosan ezen a rendezvényen adtuk át az igazgatósági szintű elismeréseket is. Ebben az évben a Tiszántúli Vízgazdálkodásért elismerést Kincses Dániel szakaszmérnök, Papp István szakágazati vezető, Simándi István Gergelyné TB. ügyintéző és Becskerek Lászlóné igazgatási referens vehette át. Igazgatói dicséretet kapott Szilágyi János gátőr, Takács János gát- és csatornaőr, Tóth Imre csatornaőr, Csató Gábor vízépítő szakmunkás, Tuskán József Péter gépészeti referens, Bodor Tamás vízrajzi ügyintéző, Nagy Péter felszín alatti vízkészlet-gazdálkodási ügyintéző, Nánási Béla gépkecsivezető, valamint Mészáros Attiláné titkárnő. Az ünnepség keretében a TIVIZIG azon munkatársai, akik ebben az évben ünnepelték hatvanadik, illetve ötvenedik születésnapjukat oklevelet és könyvjutalmat kaptak.

**Kellemes Karácsonyi
Ünnepeket és
Boldog Új Évet Kívánunk
Olvasóinknak!**